

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy (vnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek **minden egyes szóért**, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrés 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

Egyesületi életünk egysége.

Az egyesületi életnek fokozottabb fejlesztésére vonatkozó miniszteri rendelet mindenestre alkalmas arra, hogy az ország tantestületének összességét, egy minden tekintetben, lehetőleg a szellemi tevékenység erősítésével magas színvonalra emelje s ez által befelé a tantestület minden egyes tagját az öntevékenységre, az önképzésre fejlessze, kifejle pedig oly tanügyi közvéleményt teremtsen elő, mely imponálva ne csak időről-időre tegye időkérdéssé, hanem nyomban megtestesítve illetőleg elodázhatlanná is tegye mindazon praktikusnak vélt dolgokat, mik fokról-fokra izmosítják meg a sokak által hangoztatott magyar nemzeti népnevelést.

En a magam részéről, ha a magyar nemzeti népnevelés megizmosodása, a mi hitvallásos iskoláink rendeltetéséből kifolyó s az általunk vallott elvek korlátai között terveztetik: csak üdvözölni tudom a kultuszminiszteriumnak kezdeményezését, melylyel, sajnos — megelőzött bennünket.*)

Nagyon sokszor el volt már mondva, hogy minden izében egészséges tantestületi életet, hosszú időkre terjedő, sőt mindenkor marandó becsü alkotást csakis *az egységes, egyetemes és erős szervezetű s minden tekintetben kifogástalan rendszerű egyesület képes teremteni*. Ennek elérésére a »viribus unitis« fele jelmondat, nem pusztán a lelkesedést tápláló röpké szálló mondat, hanem a szó szoros értelemben véve a társadalmi életben logikailag a legmélyebb értelmezésében oly elengedhetlen követelmény, mint az élet fentartására az éleny.

Az »egyesült erővel« lehet alkotni nagy és örökbecsűt, a nélkül a becsét magába foglaló

*) De csak látszólag, mert mi a millenáris gyűlésen ilyesmit alkottunk meg az állandó bizottság szervezésével. Szerk.

eszme csak vándora egy-két ember gondolkodásának. De ám az egyesült erőben az erőnek egy közös pontban való találkozása feltétlenül szükséges, nemkülönben az egyesületi életnek is. Ezt, valljuk meg őszintén, a tuloldalón megértették.

Van-e nekünk rendszeresen egységes egyesületi életünk? Ugyan dehogy van. Egyesületünk annyi felé tagozott, a hány az egyházmegye, a nélkül, hogy valami kapocs volna köztük, melyen át az erőáramlat közösen egy központ felé gravitálna. Pedig-pedig a magyar kath. tanítói kar megkapóan nyilvánította az egyesülésre való hajlamát a mult évben tartott millenáris országos nagygyűlésén.

Rég megmondottam én már azt is, hogy a magyar kath. tanítóság, mint a magyar nemzeti népoktatás egyik legkimagaslóbb, legkiválóbb tényezője, tudásának, érzésének és hatalmának erejét csak azért nem képes érvényesíteni a támadásokkal szemben, mivel egységessé nincs szervezve: másrésről, mert a tagozottságban mindinkább az egyéni érdekek, mintsem a közös cél az irányadók.

Nem tagadom, hogy az egyes egyházmegyékben a körülmények között jól szervezett egyházmegyei tantestületi élet nem megvetendő eredményeket tudna elérni, s helylyel-közzel el is ért; de már azt ugyan én velem senki sem hiteti el, hogy a magyar kath. népoktatás ügye a velünk szemben álló áramlattal, egyházmegyénként küzdve, győzze le az ellent s érjen el oly eredményeket, minőket a kultuszminiszter úr az egyesületek koncentrált munkásságával elérni akar. S csak mindig azt tartom, hogy valamint a magyar kath. tanügy a kath. egyház szervezetéből kifolyólag összes ágazataiban csak egy célban kombinálhat, úgy az abban mozgó tantestületi élet is csak egységes lehet és pedig olykép, hogy a magyar kath. népoktatás ügye alatt ébredő tölgynek gyökere maga a népoktatás, törzse az egységes

országos tantestület s törzsének elágazó nyulványai az egyházmegyénként szervezett tantestületek csoportja, melyek ismét az egyes esperes-kerületi körökkel annak ágait képezik. Ugy hiszem fölösleges tovább bizonyítanom, hogy a szellemi élet képezi a leveleket, mely az előbbiekkal együttvéve virágzik s hozza meg termeset.

És ezt az egységet én olyképp találnám megalkotottnak, ha ma még ideje korán — mikor még nem késő — felállítatik a magyar kath. közoktatásügyi tanács és pedig az elkerülhetetlen központi irodával, mely kellőleg szervezve a szívet, jobban mondva lelket képezze a kath. tanügynek. Ezek nélkül nem képezek jól szervezett országos egységet, ezek nélkül mindig tagozott az egyesületi élet s csupán csak a folyton egymáshoz üzenetevő testületi élet van, hol a verseny majd többnyire az egyéni érdekek kielégítésére irányul minden további kézzelfogható eredmény nélkül. Sok okom van nekem ezt állítani s a közel multból is tudnék egy alkalmas példát felemlíteni állításom igazolására, nem is említve a kátyuba jutott országos segély-alapunkat és sok másit, miket nem a rosszakarat, a tanítói közöny, hanem az egység hiánya hiúsított meg, daczára értékes voltának.

Ez az érem egyik oldala.

Más oldalról tekintve pedig azt találom, ha valamikor, úgy ma éljük teljes igazában a sophisták s a sophinismus korát.

Korunk iránya, beteges áramlata, a hiúság tükrében gyönyörködő művelődéstudat, annyira uralják a helyzetet, hogy azt hinné az ember, talán manapság éljük történelmünk fénykorát. Miért? mert bamulatba ejt bennünket az egyesek egymást tullicitáló s tetszetős sallangokban meg-megjelenő eszméi, eszményképei, hogy nagyok és megtestesítve hasznosaknak s kizárólag czélhoz vezetőnek tartassanak. Persze sophinistikus elméleteikkel oly színezetet adnak a felszínre vetett ugynevezett korszerű dolgoknak, követelményeknek, mik habár vagy veszélyt rejtő, tehát elkerülendő, vagy pedig értéktelen dolgok, de a szóhalmazban annyira felbujtak, hogy később vesszőparipájává valnak az ugynevezett közvéleménynek. Nos, uraim az éremnek ezen oldala komolyan megfigyelendő s a benne foglaltak apróra szétszedve a gondoskodásnak tárgyát kell, hogy képezze és pedig azért, mert tudni kell, hogy az álokoskodás útja sohasem egyenes, szava sohasem őszinte s végkonkluziója ellenünk van. Ezt fényesen beigazolván láttuk az egyetemes tanügyi kongresszuson Berzeviczy programjában.

Én ezeknek az álokoskodásoknak s az erőszakkal való nagyraemeltségnek soha sem voltam barátja, de nem is lehetek, mert nemcsak az élet — pedig annak küzdelmeiben elég és tanulságos részem volt — de logikai gondolkodásom is arra a következtetésre jut-

tatott, hogy a valóban értékes dolgok nem lehetnek pillanatnyi időnek, hanem hosszas és sok időt igénybe vevő ugynevezett átmeneti kornak, tehát tradicionális multtal bíró kornak egészséges szüleményei.

A pillanatnyi időben végzett bármilyen munka nagyon közel áll a kapkodáshoz, már pedig a kapkodásban nincs meg az észszerűség biztos alapja, a higgadt, komoly és megfontolt elhatározás. S őszintén mondva, sajgó szívvel gondolok az országos tanügyi kongresszus letárgyalt tárgysorozatára, melyben nyomról-nyomra látom azt a kapkodást a feleziczomázott szavak labirintjában.

Az a kapkodás a folyton kísérő sophinismussal meg is döbbsent, nem azért, mert a dolgok nagyjában véve mint tárgysorozat egy óriási munkakört állapít meg s egy messze határolt figyelemkört, hanem azért, mert látom, hogy az egészséges gondolkodást a sok ingatag hypothezis mint a miasmák az élő test szervezetét ellepve uralják s végre életképtelenné teszik.

Bertalan Vincze.

(Folytatása és vége következik.)

Az ál-humanizmus a tanításban és a nevelésben.

Humanizmus (humanitás) régóta ismert fogalom szerint bizonyos szellemi magaslatot jelent. Így már a rómaiak a humanitással a magasabb műveltségi állapotnak megfelelő tudományos képzettséget jeleztek. A középkorban, főleg annak első századaiban a humanitás a római és görög írók ismeretéhez volt kötve, annyira, hogy a magasabb műveltségnek alfaja a klasszikus írók nyelvének ismeretét követelte. A humanisták az alakosság befolyása alatt állottak.

A humanizmus ma a nevelésben az emberies bánásmódot, az ennek megfelelő módszertani eljárást fejezi ki. Ez értelemben tulajdonképeni harcrosai a philantropok voltak, akik az alaki képzettséget mellékesnek deklarálták. Elvök: a könnyítés, eszközük pl. a könyvnélküli magoltatás helyett a szemléltetésen nyugvó megértés, a büntetés helyett a becsvágy felkeltése, a dogmatikus igazságok helyett a felvilágosultság istápolása.

Tény, hogy a modern paedagogia sokat köszönhet a humanizmusnak, de mint minden új eszme, ez is már kezdetben túlhajtásba tévedt. Magát a philantropok apostolát, Basedow János Bernátot is túlságba ragadta a heve, midőn mézeskalácsból csináltatta meg a betűket, de az ő botlását még meg lehet magyarázni abból a rossz bánásmódból, melyben ott-hon részesült, hiszen a szélsőségek találkoznak, az embertelen bánásmód és a túlhumanizmus nála is a szélsőséget képezi. Szép a tanítás megkönnyítése, de a szemléltetésnek oly fokú kiterjesztése, mely kizárja a gondolkodást, nem lehet a gyermekre nézve hasznos, hiszen ár-

talmára van az önállóságnak s megteremtője lehet annak, hogy a leendő ember a fáradságos eljárást, a kitartást igénylő munkát kerüli, mert nincs hozzá szoktatva, ő csak úgy veszi az ismeretet, ha azt minden alanyi munka nélkül kaphatja, pedig ez nem mindenkor s nem mindenben alkalmas formája a foglalkozásnak. A játszva tanítás és tanulás nem képes önállósítani a növendéket. Micsoda paedagogiai előnye, haszna, értelme lehet annak a módszernek, ahol a tanulóknak semmi munkája nincs, csak a tanító viseli a terhet!?

A sokrateszi módszer önmagában haladás, de már Pestalozzi is figyelmeztet, hogy csak ritkán alkalmazandó az elemi tanításnál, holott napjainkban a túlságba viszik, aminek természetes következménye, hogy a gyermek, ha a tanító csak rövid percekre felhagy vele, már unatkozik, mert nem szereti, nem ismeri a gondolkodást, csak a könnyebb oldalát szokta meg mindenképpen. Én úgy tapasztaltam, hogy a figyelemmel megválogatott kérdések fonalán rá lehet ugyan vezetni a gyermeket bizonyos igazság megismertetésére úgy, mintha azt önerejéből találta volna ki, de ugyanazon igazságot alapjában ő mégsem tudja öntudatosan, egyedül csak akkor, ha újra és újra az első alkalommal használt kérdésekkel vezetjük rá. De akkor hol van az az erős támpont, amelyen a kérdéses igazság az alanynak az életbe kivihető birtoka lehessen? Vajjon nem-e ez is egyik oka annak, hogy a gyermek az iskolából kikerülve, különösen azon tudnivalókat, amikre a kérdező, az u. n. sokrateszi tanálak használásával vezettük rá, oly hamar felejtí! Kevesen gondolnak arra, hogy Sokratesz tanítványai nem a 6—12 éves gyermekekből, hanem a felnőttek közül kerültek ki, akik bizonyos, több-kevesebb tárgyismeretekkel már a priori bírtak. De ettől messze vagyunk az elemi iskolában.

Elfogadott paedagogiai megállapodás, hogy a gyermeket meg kell kimélni az otthoni munkától, lehetőleg mindent az iskolában kell elvégezni, a többi idő maradjon a szórakozásra. Már most mit tapasztalunk? Vajjon csakugyan szórakozásra, üdülésre marad az iskola utáni szabad idő? Dehogy is marad! Az egyik rész priváttanulással, nyelvek, zongora stb. van elfoglalva, a szegényebb osztály azonnal a munkához állítja gyermekét, legeltet, fát hord stb. És a paedagogusok tekintélyes száma még kéjeleg, hogy mily emberiesen, mily humanosan gondoskodik a növendékek érdekéről! Más oldalról meg — a szülők s a tanférfiak részéről felhangzik a jajszó: túlterhelés! És végső elemzésében ugyan miből származott ez a túlterhelés, ha nem abból, hogy a gyermek nem rendelkezik az üdülésre szánt idővel fáradt a tanulásra, eltompult a lelki állapota, idegzete elernyed s így az előírt tananyag befogadására képtelen? De hát akkor az iskola

részéről gyakorolt humanizmus nem ál-humanizmus-e tulajdonképpen?

Ez az egy-két eset a tanításra vonatkozott: nézzük a nevelést!

A becsvágy felkeltésére törekszünk, szeretettel akarunk az erkölcsre hatni, ha a rossz szokásokat látjuk: majd a ferde házi nevelésre, a galád családi viszonyokra utalunk, a nev-alkatra fogjuk rá az okot, ha megrögzött hibát veszünk észre: e közben a hajlam mindinkább erősöbül, mignem olyan mély gyökeret ver, hogy az illető növendék immár javíthatatlan, éppen megérett arra, hogy könnyedén kimondjuk fejére a szenteneziát: javítóházba való! Holott talán a teljes szigorral való föllépés, talán a kellően alkalmazott testi fenyték megmentette volna szegényt attól, hogy homlokára süssék a szegénybélveget: javítóházba való! Igen, de a verés az illető emberi méltóságán üt ám csorbát! És a javítóházba való internálás talán dicskoszorút fon homlokára? Hát nem ál-humanizmus ez?

Túlhajt a humanizmus a szélesebb rétegek nevelésében, a társadalom is. Avagy nincs-e jó adag ál-humanizmus pl. abban, ha a gonosz életű megesett nőnek eldobott gyermekét a társadalom gondosan felneveli, megszabadítván úgy a rossz anyát az eltartás nehéz gondjaitól, valamint cselekvésének megérdemelt szegénységétől és egyúttal így agit adván neki a bűn ismétlésére, hiszen mi kára sincs belőle! ahelyett, hogy kikutatnák a bűnöst, hogy akkor dologházba kényszerítenék, hogy két keze kenyerével tartsa el bűnének gyümölcsét: majd megmondolná akkor a tévedés ismétlését. A századvégi nézletek más-más alakban visszahatnak az iskolára is.

Ugy a tanítás- mint a nevelésben leptonnyomon rabukkanunk az ál-humanizmusra. Pedig ez sokkal veszedelmesebb, mint hinnők. Tessenek a théma felett csak kissé is elmélkedni s velem együtt arra a meggyőződésre jutnak, amit hirneves emberbarátok már hangoztatnak is, hogy: *az ál-humanizmussal csak tunya életű embereket adhatunk a társadalomnak*, amire eppenséggel sincs szükségünk.

Váczy István.

A „NÉPNEVELŐ“ tárczája.

Szeretett hazánk északkeleti vidékének legelőkelőbb városában, Kassán, e hó 17-én lelkes, szeretettől áthatott ünnepély folyt le. Egy kiváló tanférfiut, az ottani kir. kath. tanító-

képezde érdemes igazgatóját, az ismert paedagogiai íróit ünnepelte a város és környéke működésének 30 éves évfordulója alkalmából. Nem közönséges neme az a tiszteletnek, a szeretetnek, melylyel Erdődit e napon Kassa városának intelligentiája, urak és hölgyek, a megye közönsége és különösen a nemzetnek általa nevelt tanítói, tanárai volt növendékei illették. Az ő elismert szerénysége, könnyekben szabadkozott a neki tulajdonított érdemekkel szemben. Ő, aki a folytonos munka embere, nem szokott ily zajos ünnepeltetéshez. De meg hogy is gondolhatott volna ilyesmire egy paedagogus, mikor nálunk oly kevéssé divat még észrevenni a valódi munkást, a valódi érdemet. És Erdődi azon kevesek közé tartozik, kinek esendes, de a magyar nemzeti kultúra fejlődésére, nagyhatású működése megtörte a közönyt. Ezt láttatja velünk a vasárnapi ünnepély, melyben a haza egyik legtekintélyesebb városa, egy nagy vidék, az ország különféle vidékeiből halás tanítványok serege, a haza tekintélyes tanferfiak, jóbarátai és tisztelői, tanemberek és nem tanemberek a megkülönböztetett tisztelet hangján adóznak annak a katedrának, melyről annyi tudás, annyi tiszta lelkesedés jutott a nemzeti közoktatásnak. Lestzik az őszinte elismerés adóját arra az íróasztalra, melynél a nevelés magasztos eszméjétől athatott paedagogus eszének tudását, szívének minden önös érdektől szennytelen lelkesedését papirosra tévé, hogy azok is, a kik nem őt hallják, őt olvashassák.

De lassuk Erdődy életét közelebbről.

Született 1844-ben Kézsmárkon, gymnasiumi tanulmányait Lőcsén, Rozsnyón, Sárospatakon, a tanítóképzőt Kassán végezte; egy ideig jogot is tanult. Szegény iparos szülők gyermekei lévén, tanulói pályáján sokat kellett nélkülöznie. 1865-ben nevelősködött. 1866–69-ig a sárospataki kath. népiskola tanítója, 1869-ben *Árvay József* zemplénmegyei tanfelügyelő mellett tollnokká lett.

1870-ben kassai tanító és a tanítóképző gyakorló-iskolájának vezetője

1871-ben helyettesítette a kassai képzőben a külföldre kiküldött *Dölle Ödönt* és az ugyanazon évben Kassán megtartott pótlótanfolyamon előadta az írva-olvasást és a magyar nyelvtant.

1872-ben bővebb tanulmányozás végett kiküldetett Svájcba (Münchenbuchsee), innen visszatérven, 1873-ban képzőintézeti tanárrá nevezte ki Perger János kassai püspök, majd 1876-ban a miniszterium által a kassai kir. kath. tanítóképző igazgatójává lett, kezeibe jutván a neveléstudományi tárgyak előadása, e minőségében a tanítóképző fokozatos fejlődését lényegesen elősegítette.

Mint igazgató minden erejével azon munkált, hogy a vezetésére bízott intézet lehetőleg tökéletesíttessék. Ez okból első sorban ki-

eszközölte az akkori püspöknél (Schuster Konstantin), hogy a képzőintézet nagyon is szűk helyiségei némileg kibővítettessenek, ugyancsak az ő szorgalmazására nyert az intézet új, diszes és kitünő iskolai orgonát, miáltal a kántorképzés tökéletesebb ellátása nyert alkalmat. Hogy mennyire szíven hordta a kath. tanítóképzés ügyét, mutatja azon körülmény, hogy már 1876-tól mai napig a kassai theológián is előadja a módszertant, s neki köszönhető, hogy a vidék fiatal papjai e téren is kellő jártassággal bírnak.

1887-ben az addig 3 folyamu intézetnek 4 folyamuvá tételét az egyházmegyei hatóságnál kikészözte s addig, míg a budapesti kir. kath. fiuképezde múlt évben történt beszüntetésekor is csak 3 tanfolyamu volt, s az esztergomi is csak a legközelebbi szervezéssel lett a 4-ik tanfolyammal kiegészítve, a kassai a reform kezdetén már az állami képzőkkel hasonló szervezetet nyert.

1886-ban a nagy szünidő alatt az ő kezdeményezése által megindult egyházmegyeileg gyűjtött pénzből 18 képesítetlen tanító pótlótanfolyamra rendeltetett be Kassára, s itt a legszükségesebbekben kiképeztetvén, képesítést nyertek. A még elődjei által kezdeményezett »Segélyző-pénztár« vagyona ismételt gyűjtésekkel 2600 frtról 6000 frtra emelte. Ennek kamataiból pótoltnak a szegényebb növendékek tápláló díjai a helybeli egyházmegyei »Szegény tanulók tápláló intézeté«-nél, melynek 1884-től pénztárnoka és legbuzgóbb fejlesztője.

1889-ben benlakásra rendezte be az intézetet, kezdetben 20 tanuló számára, s annak gondozását fáradhatatlan önfeláldozással mai napig is egyedül, önmaga vezeti.

A gazdasági és kertészeti gyakorlatok sikeresebb taníthatása végett az intézet számára állandó kertet szerzetetett s azt méhessel látta el (1892-ben).

Hogy az intézet jelenleg hivatásának magaslatán álló tanári karának örvend, az ő buzgólkodásának és fáradozásainak eredménye.

Mint a városi törvényhatósági bizottság választott tagja 1887-től, s mint a községi iskolaszék tagja a közélet és a közművelődés fejlesztésében szintén mindig igen tevékeny részt vesz.

Jószívűségének és felebaráti szeretetének legfényesebb tanubizonysága, hogy bár több tagból álló családja fentartása szerény fizetését nagyon is igénybe veszi, a jótékonyág gyakorlásától sohasem zárkózik el, sőt tehetesebb tanítványai közül többet pénzbőlileg is támogatott, hogy a budapesti polgári tanítóképző folyamait elvegezhessék.

Hogy irodalmi működésének mily gazdag gyümölcsei vannak, lassuk munkáit:

1. Földrajz, a kassai (Abaujmegye) népiskolák számára. 1873–79-ig négy kiadást ért.
2. Földrajz a népiskolák IV. osztálya számára

1874—80-ig négy kiadást ért. 3. Földrajzi vezér-fonal, felső népiskolák számára 1875—93-ig öt kiadás. 4. Földrajz a polgári leányiskolák számára II. részben. 1890-ben, Budapest. Földrajzi műveiben Erdődy az anyag csoportosítását illetőleg alapvető, egészen eredeti módot honosított meg, melyet kezdetben általában megtámadtak, de ma már minden újabb földrajznak elfogadott. (A vidékek talajminőség szerint való csoportosítását. Hegyvidékek és Síkságok.) 5. Neveléstan. Három részben. I. Embertan. II. Neveléstan. III. Neveléstörténet. 1881—1895-ig három kiadást ért s ma is számos tanítóképző használja tankönyvül. 6. Vezérkönyv a népiskolai számolás-tanításhoz. Az I., II. és III. osztály számára. Három füzet 1878 7. A nyelvoktatás módszertana. A magyar irodalomban eddig az egyetlen e nemű alapvető munka. Budapest, 1880. 8. A történettudományi tárgyak módszertana. Budapest, 1882. 9. A természetrajz és természettan módszertana. Budapest, 1882. 10. A számolás módszertana. 1882. 11. A népiskolai nyelvtanítás módjának vázolata. Budapest, 1886.

Irt ezeken kívül számos neveléstani és módszertani cikket, értekezést a kiválóbb tanügyi lapokban.

1896 ban jelent meg »Néhány kritikai megjegyzés a magyarhoni latin- és görög szer-tartásu róm. kath. népiskolák tanterveinek revideált tervezetere« czimű kritikai munkája, mely hogy mily alapos tudással foglalkozott a még csak javaslat-szerű tervezettel, mutatja azon körülmény, hogy az újabb összeült revideáló-bizottságba a biboros-hercegeprimas által észrevételeinek érvényesítése végett ő is kineveztetett.

Ime, a munka emberének munkássága. Nem-csak a pusztá kötelesség tényeit mutatja az, hanem egy nemesen érző, tiszta szándéku és törekvésű magyar tanférfiúnak példányképe is előttünk áll abban.

Azt mondják, hogy a kötelességen túl tett munka, már az érdem munkája. Erdődy érdemekre is dolgozott és ennek vette el a vasárnapi ünnepélyen Kassa város, — a tanítványok — és tisztelő jóbarátainak hála és szeretetből jövő jutalmát. Hogy a becsülettel megtett kötelesség jutalmazatlanul marad-e, azt nem tudjuk; de ha megtörténik, azon sem ütközünk meg. Megszoktuk már azt, hogy a nép-oktatás embereinek érdemszámba vehető munkássága is a ridegül kiszabott kötelesség számlajára irassék.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat legújabb kiadványai.

(Folytatás.)

IX Márta Naplója. A női ifjúságnak ajánlja a Szent-István-Társulat. Budapest, 1896. 8-r. 438 oldal. Ára díszes kötésben 1 frt 20 kr.

Serdülő leányok és ifju asszonyok részére kedvesebb és tanulságosabb könyvet nem is kívánhatunk. E könyvben egy nagy műveltségű, finom lelkületű és jámbor nő napló alakjában, kedves, bájos előadással elmondja, miként kell a serdülő leánynak, illetve az ifju asszonynak viselkednie az apa, anya, testvérek, közel rokonok, ismerősök, idegenek, később a férj, a gyermekek, a háznép, a szegények stb. irányában, a mindennapi életben s rendkívüli alkalmakkor: születés, menyegző, haláleset, estély, vendéglátás, ünnepségek, kirándulások stb. alkalmával. A női erények s főképp az istenesség iskolája e mű, melyről a jeles »Magyar Szemle« 1897. január 1-ső számában közölt bő ismertetés végén azt mondja, hogy díszes kiadásban is forgalomba kellene hozni. Erre megjegyezzük, hogy a megjelent könyv egyszerű ugyan, de eléggé díszes: még díszesebb és esetleg illusztrált kiadás eszközzésére pedig az első kiadás nagymértékű felkarolása bátoríthatná a Társulatot.

X Három népiratka. A Szent-István-Társulat Népiratkái közt legújabbán 3 kiváló érdeklőségű jelent meg:

120. szám. A hamis proféták, vagy: Szó a nazarénusokról. Versekben írta Rózsa József plébános N.-Bánhegyesen. Ára netto 5 kr., 10 példány 40 kr., 100 példány 3 frt 20 kr., 1000 példány 30 frt. Midőn a nazarénusok tévedése, kivált a felekezetenküliség törvény engedélyezése óta, megdöbbentő mértékben terjed, bizonyára a nép vezéreinek százai örömmel üdvözlik ezt a népiratkat, mely hivatva van a még el nem tántorodottakat a tévedéstől megóvni.

121 szám. Hogyan gazdálkodjunk? Irta ifjabb Wenninger Mátyás, főapátsági számvevő. A népünk gazdálkodása iránt érdeklődők nagyon jól teszik, ha felkarolják s tömegesen terjesztik ezt az iratot. Egy példány ára netto 4 kr., 10 példány 30 kr., 100 példány 2 frt 60 kr., 1000 példány 24 frt.

125. szám. Paprikás versek. Irta jeles költőnk: Czuczor Gergely. A Társulat intézői azt hitték, hogy hasznos szolgálatot tesznek a népnek és a nép barátainak, mikor a Népiratkák sorába fölveszik e szép verseket, melyek tetszetős alakban hatalmasan ostromozzák a nép egyes rossz szokásait, ily czimek alatt: Sok a hiba. Tarkabarka fonák képek. Fonóház. A rossz gazdálkodók. A pálinkaivás ellen. Tanulj, hogy boldogulj. Kurta koresma. Kora házasság. Százával, ezrével terjesztendő. Egy példány ára netto 4 kr., 10 példány 30 kr., 100 példány 2 frt 60 kr., 1000 példány 24 forint.

VEGYESEK.

»Az Erdődy ünnepély. Erdődy János tanítóképződei igazgató ez évben töltötte be 30 éves tanári és 20 éves igazgatói működését. Ünnepet rendeztek ez alkalomból tiszteletére tanár-

kollégái, régi tanítványai és tisztelői. Az ünnepély délelőtt 11 órakor vette kezdetét a tanítóképző-intézet nagytermében. Kassa város közéletének számos kitünősége megjelent az ünnepélyen, hogy minél fényesebbé, emlékeztetősebbé tegye e napot. Ott voltak: Péchy Zsigmond főispán, Fabián János alispán, Münster Tivadár polgarmester, Szieber Ede tankerületi főigazgató, Imre Lőrincz kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelő, Zagróczky Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő, dr. Gerevich Emil főrealiskolai igazgató, *Belku Károly püspöki titkár*, Sudy K. János elemi isk. igazgató ez egész tanítótestület élén és meg igen sokan, főként hölgyközönség. Az ünnepélyt az intézet ifjúsága által előadott Hymnussal nyitották meg. Majd Imre Lőrincz kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelő üdvözölte az ünnepeltet, hosszú szép beszédeben vázolta a 30 év keserves küzdelmeit, a mit jó akarói most akarnak megédesíteni. Beszédje végén atnyújtotta az ünnepeltnek az 1250 frtnyi alapítványról szóló oklevelet, a mit előbb Herchl János olvasott fel. A beszéd elhangzása után Erdődy János igazgató köszöntö meg az ünnepély rendezését és a felséges alapítvány létesítését. Majd az ifjúság üdvözlő dalának elhangzása után Krusinszkyne Schwartz Irma a nőtanítványok és Grusz Frigyes az intézet volt tanítványai nevében üdvözölte az ünnepeltet, kiknek beszédére Erdődy János válaszolt. A válasz után az intézet egyik IV. éves növendéke társai nevében üdvözölte szeretett igazgatójukat. Erdődy János meghatva köszöntö meg tanítványai üdvözlését s azt kívánta tanítványainak, hogy legyenek jobbak, tudásabbak, mint mesterük. Az ifjúság ez után a Szózatot énekelte el, mit a közönség állva hallgatott végig és a lélekemelő ünnepély ezzel véget ért. Az ünnepélyt este nagy bankettel fejezték be, mely méltó volt magához az ünnepélyhez és ünnepelthez egyaránt.

Kanyaró terjedésének megakadályozásáról *Dr. Jurkinyi* az országos közegészségi egyesületben felolvasást tartott, melyben az iskoláról így szól: Az iskolákban az első kanyarós eset föllepésekor a beteg szomszédságában ülő gyermekek az iskolából 8 napra kitiltandók; hasonló történjék a gyöngékedő, lázas, fejfájós, náthás, köhögős, szemfájós gyermekekkel is, ha azok a kanyarót még ki nem állották. Az elemi iskolák I. és II. osztályaiban őszszel és télen (október 1-től márczius 31-ig) reggel 8 óra helyett 9 órakor kezdődjék a tanítás. Kanyaró miatt az osztályt már akkor be kell zárni, ha csak 3—4 eset is mutatkozik. Olyan osztályokat, a melyekben a kanyarót kiállott növendékek többségben vannak, nem kell bezárni, hanem csak a betegséget még ki nem állott gyermekeket kell kirekeszteni 2 hétre. Ha valamely városrészben a járvány egy hónapnál tovább tart, akkor ott az összes kisdé-
 óvókat és az elemi iskolák alsóbb osztályait

legalább 2 hétre be kell zárni. Iskolaorvosokat kell alkalmazni, a kik a gyermekeket folytonosan megvizsgálják és általában ellenőrizzék az iskola egészségügyét. Az előadó meggyőződése szerint a főt jelzett intézkedések szigorú foganatosításával a járványos betegségek korlátozásának célját biztosan el lehet érni. A szép szamban megjelent közönség az előadást zajosan megéljenezte.

Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, műhímzések, stáció- és oltárképek, csillárok, fehérműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szüts és Társa, a bibornok-érek és Magyarország hercegprimásának udv. szállítói Budapesten. IV., Kossuth Lajos-utca. Árjegyzéküket kívánatra bérmentve küldik.

RÖVID HIREK. *Kitüntetett írónő.* Wohl Jankát, az ismert írónőt, Ó Felsége a király az irodalom terén szerzett érdemei elismeréséül a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. — *Jótekonny főúri hölgy.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Forgách Sándorné grófnőnek, a ki a nádaskai iskolának 1000 frt értékű telket, 1500 forint készpénzt s az építéshez szükséges anyagot adott, elismerését és köszönését nyilvánította. — *A tanítóképző intézetek szünideje.* Az elemi és polgári iskolai tanítóképző intézetek igazgatására vonatkozó szabályzat sokféle felfogásra, s egymástól eltérő gyakorlatra adott alkalmat. Ennek megállítására most a vallás- és közoktatásügyi miniszter meghatározta a szünidőket. A karácsonyi vakáció december 23-tól január 3-ig, a husvétü virágvasárnaptól husvét másodünnepét követő keddig tart. A király nevenapját, a koronázás évfordulóját kivéve, a helyenként aiatni szokott alkalmi szünidőket a miniszter szigoruan eltiltotta.

Szerkesztői üzenetek.

Kartársi bizalommal fordulunk olvasóinkhoz azon kérelemmel, hogy a körükben esetleg előforduló tanügyi mozgalmakról, a tanítókat érdeklő személyi ügyekről és változásokról lapunkhoz csak egy levelező-lapon, értesítést beküldeni sziveskedjenek, hogy ez által is közvetlenebb összeköttetés létesüljön lapunk és a kath. tanítóság között.

G. K. Zébeny. Az óvónőképzőbe való felvételhez négy polgári iskolai előkészütség kívántatik. Ily előkészütség hiányában folyamodó fölvételi vizsgálatot tesz a magyar nyelvtan-, számtan- és történelemből. Az esztergomi képzőben ingyenes hely is van. ennek elnyerése iránt a biboros hercegprimás Ó főmagaságához intézett folyamodás az intézeti igazgató-sághoz küldendő be. — **M. J. Vezekény.** Kaptam-e levelünket? Ajánljuk figyelmébe a Szent-István-Társulat könyvjegyzékét. — **H. J. Kassa.** Nem mehettem el. Az adatokat kaptam. Köszönet. — **K. J. Szklabonyán.** Törekvése nemes és valóban igen szép hivatáskeresetéről tanuskodik. Mindenekben eligazodást talál az általunk megküldött könyvecskében. — **V. Gy. Czibakházon.** Az illető kántor és tanító egy személyben s mert mint tanító munkaképtelen, e miatt kénytelen nyugdíjaztatását kérni. A kántori teendőket még csak végezhetné, de a tanítóira alkalmatlannak ítéli önmagát s a tanítói kötelességek ellátására csekély jövedelméből alig volna képes segédtanítót fentartani, hogy még számára is fenmaradjon a megélhetést biztosító összeg. — **K. A.** Köszönet* idejét multa. Méltóztassék ked-

vező alkalomra várni és akkor a legnagyobb készséggel nyitunk tért sorainak. — **P. J. Madarász.** A tanítók nem fizetnek hadmentességi díjat. Erről a legújabb véderőtörvény intézkedik. A jegyzőnek azt tudnia kell. Tessék visszakövetelni a befizetett 3 forintot. Ha pedig mindezek után is a jegyző vonakodnék elhinni az ön állításának igaz voltát, úgy jelentse őt föl indokolatlan zaklatásért az alispánnál — **Többeknek.** A csetűre vonatkozó eszmecserét kimerítettnek találjuk. — **H. S. Ada.** Levelét vettük. Kapta-e a 3-ik számot? Ott megtalálja a feleletet. — **M. I. Bács-Szt.-Tamás.** Lapunk már méltatta a rendeletet. — **G. I. Péterfalván.** Budapesten csak most indult meg a komolyabb mozgalom egy ily intézet felállítása érdekében, a hova felvehető volna. — **S. B. Katymár.** A kedvezményt a kántortanítói tanítói minősége alapján bírja. Hogy a pusztán kántori teendőket teljesítő okleveles tanítót is megillesse e jog, azt lehetne kérelmezni, de aligha volna eredménye, miután az okleveles tanító kellő időben az egyenes önkényességet megszerezheti. Őa ettől már elkésett. — **M. Zs. Baritán.** Köszönet Jónni fog. — **Cs. J. Gyula. Zamárdin.** Értekezését élvezettel olvastuk át. A közlendők közé soroztuk. — **K. J. Ecsér.** Sok jó dolgot tartalmaz, de nem irányozk. — **P. A. Gyergyó-Alfalu.** Legközelebb. — **K. E. Búdöskut.** Beérkezett. Köszönet. — **T. J.** Az első szerfőiött hosszadalmas. Ha egy-két legfőbb három számban közölhető a neveléstani közlemény, akkor előbb sorra kerül. De a komoly és jól kidolgozott módszertani és neveléstani dolgozatnak előttiünk mindig van becsé — ha hosszabb még inkább, mert a rövidke módszertani és neveléstani dolgozatnak csak akkor lehet jogosultsága egy szakközönyben, ha az valami igen-igen új dolgot ad. Általános tárgyalat dolgokat, röviden megírva, a módszertani és neveléstani könyvekben is megtalálhatjuk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

A pályázati hirdetéseknel a jelen év kezdetétől az egyes szó díját 3 kr-ra (6 fillérre) kellett emelni, hogy a lap nagy költségeivel szemben a bevétel némileg fokozódjék. (A pályázati hirdetéseknel a kormány tanügyi lapja: a „Néptanítók Lapja“ is 3 krt kíván egy szóért.)

Esztergomi érseki megye.

A trebetel róm. kath. tót-magyar tannyelvű nép iskolánál egy osztálytanítói állomás azonnal betöltendő. Jövedelme: évi 300 frt, egy szobás lakás legszükségesebb butorral s fűtéssel. Kérvények főt. iskolaszéki elnökséghez Krakovánba (u. p. Verbó, Nyitram) küldendők. Tanítónók is pályázhatnak. **Laczkovich A. János** főtanító. 1-2

A nyitra-komjáthi róm. kath. magyar-tót ajku elemi iskolához okleveles tanító kerestetik. Javadalma: 350 frt, lakás fűtéssel. Kötelességei: iskolaszék által kijelölt elemi és ismétlő osztályban tanítani, a szokásos iskolai rendtartáshoz alkalmazkodni és a kántori teendőkben segídeni. Mellékjövödelemre számíthat. Folyamodványok február 2-ig az iskolaszékhez küldendők. 1-2

Kistapolcsányi plébániához tartozó Loócz fiókközségben megüresedett tanítói állomásra f. évi február hó 20 ikára pályázat hirdettetik. Az állomás jövedelme: községi pénztárból 50 frt, 6¹/₂ pozsonyi mérő rozs = 18 frt, 16 méter tűzifa befuvározással = 32 frt, 3000[□] szántóföld és 600[□] beltelek kataszteri tiszta jövedelme = 84 krajczár, tandijból 74 frt 80 kr. Előimádkozásért 5 méter 60 kilogram rozs értéke 33 frt 60 kr. Legelletesi jog = 5 frt és államsegély 89 frt. Lakása 2 szoba.

1 konyha, 1 kamara és 1 istálló. Magyar és tót nyelven beszélő okleveles tanítók bizonyítványukat a pályázati idő lejárta előtt nt. **Báthy Gyula** alesperes-tanfelügyelőhöz küldjék Bácsnémethibe u. p. Garamszentbenedek.

A csallóköz-csütörtöki magyar ajku tanítói állomásra — melyre csak nőtlenek tarthatnak igényt — pályázat f. hó 28-ára tüzetik ki. Jövedelme: 360 frt. Csütörtök mezőváros köz-égi pénztárból és egy ől tüzelő lágyfa. Lakása egy butorozott szobából áll. Köteles: egy osztályt önállóan vezetni, az ismétlő iskolát kezelni és a kántortanítói teendőkben segídeni. A megválasztott, csak egy sikeresen eltöltött próbaév után fog állandósíttatni. Az iskolaszékre czimzett folyamodványok főt. **Kudlik János** kerületi h. alesperes, tanfelügyelő és püspöki plébános urnái nyujtandók be. 2-2

Az assakürthi (Nyitram.) r. kath. kántortanítói állomásra február 3-ra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 10¹/₂ hold szántóföld, 1 hold 1242 négyszögöl erdő, 1¹/₂ hold kert hasznélvezete: párbér 12 p. m. rozs; tandij minden gyermek után 1¹/₂ p. m. rozs és 42 kr., a gyermekek száma 85-95; offertoriumokból 8 frt, miscalapítványokból 3 frt, passiók énekéseért 2 frt; a lakási püspöki uradalomtól 7 méter tűzifa és 50 köte rozse, saját használatára a községektől udvarába behordva; készpénzben ugyanonnan 9 frt 87 kr. Ismétlő iskolásoktól körülbelül 25 frt. Stóla átlag 60 frt. Lakása két szoba, konyha, kamara, pincze és istálló tágas udvarral. Személyes megjelenés kívántatik. A folyamodványok aluirotthoz küldendők. **Sehurmann József**, plébános.

Lászlódi (Hontm.) tót-magyar tannyelvű r. kath. tanítói állomásra, melynek javadalmazása terményekből, készpénzből, ingatlanokból 400 frt. február 16-ára pályázat hirdettetik. Okleveles tanítók, tanítónók kérvényeiket **Pehátsek** espereshez Litvára küldjék.

A nagy-vendéghe r. kath. önálló, államilag segélyezett és a »Népnevelő« 1895. évi 37-ik és 43-ik számaiban hirdett tanítói állomásra a pályázat folyó évi január hó 30-áig meghosszabbíttatik. Iskolaszéki elnök. **Posta Sissó.** 1897. január 12.

Pályázat az alsó-récsényi plébániához tartozó Sághe fiókközség kántortanítói állomására. Javadalmazása áll: Hétszázhatvan (760) korona körül. Lakás teimészetben kerittel. A tanítás nyelve magyar-tót. A választásra, mely f. évi február 4-én délben lesz megtartva, lehetőleg személyes megjelenés kívántatik. A kérvények az alsó-récsényi plébániára küldendők. 1-2

Szémő község iskolájának I. osztályu tanítói állomásra f. évi január hó 31-ig pályázatot hirdet. Jövedelme: évi 300 frt, előleges havi részletekben fizetendő, a gyümölcsészet tanításáért 25 frt és egy ől puha fa. Lakása egy külön butorozott szobából áll. Az oklevéllel felszerelt okmányok tt. **Folkushazy Sándor** tót megyeri esperes urhoz küldendők.

Besztercebányai egyházmegye.

Felső-Micsinyei (Zólyommegye) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat február 15-ig nyittatik. Oktatási nyelv magyar tót. Ö-szes jövedelme 350 fítot tesz. Folyamodvány a felső micsinyei róm. kath. iskolaszékre czimezve **Kubányi Alajos** esperes kerületi tanfelügyelőhöz Tajóra (Zólyomm.) küldendő.

Erdélyi egyházmegye.

A gyulafehérvári róm. kath. elemi iskolánál egyik tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalma: különböző alapokból: 547 frt 70 kr. Pályázni kívánó okleveles tanítók kellően felszerelt folyamodványukat ez évi február 1-ig az erdélyi püspöki hatóságához igyekezzenek benyujtani. Gyulafehérvárt, 1897. január 12. Az igazgatóság.

Győri egyházmegye.

Moson-Tarcsán a róm. kath. iskolánál 2 tanítói állomás betöltendő egy-egy 350 frt évi fizetés, butorozott szoba, takarítás, fűtés élvezetével egybekapcsolva. Kötelmeik: az I. és II. valamint a III. és IV. osztály

és az ismétlősök oktatása a kántorságban pedig segédkezés. Pályázhatnak okl. a német és magyar nyelvben jártas tanítók. Az I. és II. osztályú állomásra tanítónak is pályázhat. Okmányok a róm. kath. iskolaszékre M. Tarsátra okmányok.

Munkási gör. kath. egyházmegye.

A krászna-bisztrai (Máramarosm.) éneklész-tanítói állomásra, a nagyságos e. m. főtanfelügyelőség ez évi 1329. sz. rendeletére pályázat hirdetik, mely két község iskolái önállósítás végett egymástól el fognak választani. Jelenlegi javadalmazása: egy szoba, konyha, kamra, pinczéből álló lakás, istálló és kerttel. 1. Tanítói fizetés 105 frt, 2. Párber czimen 65 frt, 3. Stólából 50 frt, 4. Tüziá illeménye 10 frt, 5. Államsegély czimen 70 frt. Összesen 300 frt. Pályázni óhajtó okl. éneklész-tanítók fölkérhetnek, hogy Püspök ur ő méltóságához czimzett és főszerelt kérvényekkel 1897. évi február 9. én délelőtt 9 órára a helyszínen megjelenni sziveskedjenek. Ruzs-Kirya (u. p. (Ruszpolyána) Nyisztor János ruszkovai ker. esperes-lelkészé.

Bánszka (Zemplén) görög kath. éneklész-tanítói állomás 1. évi január 28-ig betöltendő. Jövedelme: készpénzben 200 frt, évnegyedenkénti fizetéssel, tisztán bevethető párber 22 köböl gabona, 42 fuvar fa, stóla s egyéb mellékjövödelmek átlaga 50 frt, kevés szántó s kaszálóföld, lakása: 2 szoba, konyha, szükséges melléképületek. Szabályszerűen felszerelt kérvények fenti határnapig alulírtokhoz küldendők. Személyes megjelenés nem kívántatik. Szaesur, 1896. decz. 1. Hegedüs Agoston esperes, ker. tanfelügyelő. 2-2

Nagyvárad egyházmegye.

Makóra 100 frt fizetés, 25 frt mellékjövödelme, teljes ellátással kath. segédkántor kerestetik. Pintér. kántor. 2-2

A szalacsi róm. kath. iskolánál a másodtanítói állomásra pályázat hirdetik. Fizetése: 300 frt havi részletekben, 2 méterol tüzifa és a legszükségesebbekkel butorozott szoba. Kötelessége: egyik tanteremben a tanulók oktatása, nevelése, ismétlők tanítása, a kántori teendőkben segédkezés, ha férfitanító választatik, mert különben tanítónők is pályázhatnak, valamint végzett képeződészek. Ismétlő iskoláért díj nem jár. Kérvények Hóza János plebánoshoz Szalacs, Biharom, január 31-ig intézendők. Állomás azonnal elfoglalandó. 2-2

Nyitrai egyházmegye.

Kiszueza-Ujhelyen (Trencsénm.) r. kath. népiskolánál a 3-ik tanítói állás megüresedvén, erre pályázat f. évi február 11. napjára tüzetett ki, és ezen határidőig kellően felszerelt folyamodványok alulírtok iskolaszék elnökéhez beterjesztendők. Jövedelme: évi fizetés 300 frt, Belánszky-alapítványból 15-20 frt; egy szobából álló lakás és két öl kemény tüzifa. Magyar és tót nyelvben jártasság kívántatik. Kiszueza Ujhelyen, 1897. jan. 18-án, Posta János plebános, iskolaszéki elnök.

Pécsi egyházmegye.

Pusztá-Nosztáni (Tolnam.) róm. kath. népiskolánál a tanítói állás betöltendő. Fizetés: évenként 300 frt, mintegy száz tanköteles után fejenként 40 kr., egy negyed hold kert, tizenhárom köbméter tüzifa. Pályázati kérvény február közepéig a naki (Tolnam.) plebániahivatalhoz intézendők.

Pályázat a závodí német-magyar tannyelvű osztálytanítói állásra február 15-ig. Javadalom: 300 forint havi előleges részletekben, öt forint utazási átalány, két öl fa, melyből a tanterem is fűtendő és egy butorozott szoba. Köteles egyik osztályban tanítani, esetleg a kántorságban is segédkezni, ha férfi-tanító választatik, mert tanítónők is pályázhatnak. Folyamodványok a róm. kath. iskolaszéki elnökséghez intézendők. Tolna-Závod, posta Lengyel.

A somogy-dráva-szent-mártoni r. kath. II. tanítói állomásra a pályázat a 49. számban kitett feltételek mellett folyó évi márczius 1-ig meghosszabbítatik. Kovács István, főtanító.

Rozsnyói egyházmegye.

Az almágyi r. kath. kántortanítói állomásra febr.

14-éig terjedő határidővel pályázat hirdetik, lehetőleg személyes megjelenéssel. Jövedelem: készpénz-, stóla-, szántóföld-, párber, fa-, tandíj-, államsegélyből összesen 400 frt. Lakás. Az állomás választás után azonnal elfoglalandó. Kérvények alulírtokhoz intézendők. Egyházassbást, u. p. Ajnácskő, Gömörmege. Fibiger Ferencz, plebános.

Szombathelyi egyházmegye.

A »Népnevelő« mult évi 50-ik számában a vár-földi tanítói állomásra vonatkozólag megjelent pályázati hirdetés február 7-ig megújittatik.

A zala-szentgyörgyi r. kath. kántortanítói állásra f. évi február hó 4-ére pályázat hirdetik. A tanító fizetése kényelmes lakás és házi kerten kívül legújabbban 400 frtban állapított meg. Ennek kiegészítését képezik a következők: 1. Két kataszt. hold szántó, vagy 25 frt, 2. 1¹/₂ hold rét, vagy 30 frt, 3. 12 p. m. buza, értéke 38 frt 40 kr., 4. 12 p. m. rozs, értéke 26 frt 40 kr., 5. 16 szekér tüzifa, értéke 24 frt, 6. Stolaris járandóság mint kántori jövedelem 8 frt, 7. 248 frt 20 kr. készpénz, beleértve a tandíjt is. Folyamodványok a zala-szentgyörgyi plebániahivatalhoz, mint az iskolaszék elnökségéhez intézendők. Személyes megjelenés kívántatik. Zala-Szentgyörgy, 1897. január 18. U. p. Alsó-Bagod. Tiborez Lajos, plebános, iskolaszéki elnök.

Vácsi egyházmegye.

Pályázat Jászberény város r. k. elemi külső leányosztályainál megüresedett tanítónői állásra. Feltételek: 1. Kötelessége egy az iskolaszék által rábizandó osztályt vezetni. 2. Fizetése 400 frt a városi pénztárból, évnegyedi előleges részletekben. 3. Pályázati határidő 1897. év február hó 10-ik napja, mely idő után érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. 4. Megválasztott állomását azonnal tartozik elfoglalni. Kérvények nagys. és főt. Konez Menyhért prépost esperes plebános urhoz mint iskolaszéki elnökhöz küldendő, melyhez keresztlevél, egészségi bizonyítvány, oklevél és eddigi működési bizonyítványok is csatolandók. Kelt Jászberényben, a róm. kath. Iskolaszéknek 1897. évi január hó 11-én tartott ülésében. Szabó Elemér isk.-sz. jegyző. 2-2

Pestmegyei Abonyban egy katolikus tanítói állásra pályázat hirdetik. Évi fizetése: 340 frt és 60 frt kert és lakilletmény gyanánt. Pályázatok január végéig főt. Dolenszky Imre esperes czimére Tószegre küldendők.

Sári-i (Pestm., posta Dabas) róm. kath. iskolánál segédtanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalma: 360 frt, havonként előlegesen fizetve, tisztességes szoba butorozattal. Kötelessége: egy osztályt és ismétlősöket önállóan vezetni. Az állomás azonnal elfoglalandó. Okmányokkal felszerelt kérvény február 2-ig az iskolaszékre czimezve beterjesztendő. Kelt Sáriban, 1897. január 18-án. Begyáts Lénárd, esperes-plebános, iskolaszéki elnök.

Veszprémi egyházmegye.

Kerestetik zenyéri róm. kath. iskolához teljes ellátás, fűtés, világítás, mosás, tisztogatás és 12 frt havi fizetés mellett egy képezdevégzett vagy okleveles segéd-tanító, az állás azonnal elfoglalandó. megkeresések Somogy Tapsonyba a plebános urhoz küldendők.

Csere ajánlat.

Összeírás szerint 736 frtos tót-magyar ajku tanító állásomat kicserélném, hasonló jövedelművel. Levelek A. B. posterestante Esztergom küldendők. 2-2

Rum, finom likőrök

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállithat.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A., BUDAPEST.

5. dohány-utca 5.

ALAPITTATOTT 1869.